

Helsingin vammaisneuvoston kokous (4/2022)

Aika: Tiistai 12.4.2022 klo 14.00–16.32.

Paikka: Kaupunginhallituksen kokoussali sekä etäosallistuminen Teams-yhteydellä
Kaupungintalo 3. krs, os. Pohjoisesplanadi 11–13, Helsinki.

Osallistuvat jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

Marja Kaitaniemi puheenjohtaja (Vasemmisto)
Kristiina Karhos varapuheenjohtaja (Vihreät)
Jari Mönkkönen (etä) (Kok.)
Katja Bärblom (etä) (SDP)
Marko Joensuu (PS)

Yhdistysten edustajat:

Taru Reinikainen (etä) Helsingin Kuuloyhdistys ry
Johan Sundholm (varajäsen) (etä) Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
Markku Poikela Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Sari Sepponen 2. varapj. Kehitysvammatuki 57 ry
Jan Huopainen Helsingin ja Uudenmaan neuroyhdistys ry
Sirpa Halmela Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Mikko Remes Helsingin Reumayhdistys ry
Päivi Seila Mielenterveysyhdistys HELMI ry
Pauliina Lampinen Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr
Susanna Haapala Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

Mari Kontio (etä) Kasvatus ja koulutus
Pirjo Tujula (etä) Kaupunkiympäristö
Tiina Larva Kulttuuri ja vapaa-aika
~~Tuomo Ratinen~~ Sosiaali- ja terveystoimi
Riikka Henriksson / Stina Högnabba Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat:

~~Titta Reunanen~~ vuorovaikutuspäällikkö, kaupunginkanslia
~~Outi Paulig~~ vanhusneuvoston sihteeri, suunnittelija, kaupunginkanslia
~~Pirkko Excell~~ erityissuunnittelija, Sote:n osallisuus ja vuorovaikutus

Vammaisneuvoston sihteeri:

Tiina Lappalainen vammaisasiamies, kaupunginkanslia

Vierailijat: Elina Rauhala, projektisuunnittelija, Sosiaali- ja terveystoimiala (etäyhteydellä)
~~Anu Purhonen, vs. ostopalvelupäällikkö, Sosiaali- ja terveystoimiala.~~
Kirsti Puronen, asiantuntija, kaupunginkanslian henkilöstöosasto (etäyhteydellä)
Sami Niemi-Ruuth, Johtava työhönvalmentaja, Sosiaali- ja terveystoimi
Krista Markoff, projektikoordinaattori Työkykyisempi Stadi -hanke. (etäyhteydellä)

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Marja Kaitaniemi avasi kokouksen klo 14.00.

2. Osallistujien toteaminen
Osallistujat esittäytyivät.
3. Asialistan hyväksyminen
Hyväksyttiin.
4. Muistion hyväksyminen
Edellisen kokouksen 15.3.2022 [muistio](#) merkittiin tiedoksi.
5. Vammaispalveluiden palveluntuottajien ohjaus, neuvonta ja valvonta
Työvaliokunta oli esittänyt toiveen saada esittely palveluseteleistä ja ostopalveluista. [Vammaistyön ostopalveluyksiköstä](#) projektisuunnittelija Elina Rauhala esitteli [vammaispalvelujen palveluntuottajien ohjausta, neuvontaa ja valvontaa](#). (Esitys).

Kaupungin oman palvelutuotannon lisäksi kaupunki ostaa paljon mm. vammaisten ja kehitysvammaisten asumisen ja työ- ja päivätoiminnan palveluja. Lisäksi kaupunki tekee sopimuksia palvelusetelillä palveluja tuottavien yritysten ja yhteisöjen kanssa. Palvelusetelin avulla vammaiset asiakasperheet voivat saada mm. lyhytaikaista hoitoa kodin ulkopuolelle ja kotiin sekä henkilökohtaista apua.

Kaupunki tukee palveluntuottajien omavalvontaa sekä valvoo tuottajia ennakkollisesti sekä tekee valvontakäyntejä suunnitelmallisesti ja myös saadun palautteen perusteella. Asiakaspalautte on tärkeä osa laadunvalvontaa: asiakkaan tulee ottaa yhteys omaan sosiaalityöntekijään/ohjaajaan ja antaa palautetta: [sote.vammaistenostopalvelut\(a\)hel.fi](mailto:sote.vammaistenostopalvelut(a)hel.fi).

Vammaisneuvosto kävi asiasta vilkkaan keskustelun. Kysyttiin mm. valvonnan vastausajoista. Ostopalveluyksikkö käsittelee palautteet kerran viikossa. Jos asiakas antaa palautteen sähköpostitse, ostopalveluyksikkö pyrkii kuittaamaan parin päivän sisällä asiakkaalle, että asia on otettu käsittelyyn. Palautteiden käsittelyaika vaihtelee viikoista kuukausiin, riippuen asiasta ja sen laajuudesta. Todettiin myös, että myös vammaispalvelujen päätösten saamisen ja palvelun toteutumisen ajat vaihtelevat riippuen palvelusta ja palveluntuottajan löytämisestä. Matkapalvelujen asiakaspalautteissa ja palvelun kehittämisessä on omat väylät.

Vammaisneuvosto toi esiin, että palveluja tulee toteuttaa ja muokata yksilöllisen tarpeen mukaan, eikä vain kilpailutuksessa määritellyn standardin mukaisesti. Myös hankinnoissa ja palvelujen kehittämisessä pitää kuulla asiakkaiden aitoja näkökulmia. Tarpeet vaihtelevat yksilöiden ja eri tilanteiden välillä, jolloin toteutukseen tarvittaisiin enemmän tilannekohtaisia joustoja. Henkilöstön riittävyys kurittaa palveluntuottajia erityisesti koronatilanteessa, jossa tulee varmistaa myös asiakasturvallisuus. Valvonta on käynyt keskusteluja palveluntuottajien kanssa välttämättömän hoidon varmistamisesta.

Henkilöstön puute on palveluntuottajan, sekä myös kaupungin ja asiakkaan arjen sekoittavia ongelma, jos palvelu ei toteudu työntekijän puutteen vuoksi. Yksiköt käyttävät esim. sijaispooleja, mutta toimivaa ratkaisua ei ole löytynyt miten saada tekijöitä lisää.

Vammaisneuvosto antoi palautetta myös kaupungin asumispalvelujen ja päivätoiminnan keskinäisen vuorovaikutuksen varmistamisesta ja kysyi, kuka valvoo kaupungin omaa toimintaa ja sen laatua. Esimerkkitalanteessa oli kyse siitä, että asumispalvelun henkilöstön tulee lukea puheella kommunikoimattoman asiakkaan

käytössä olevaa reissuvihkoa, johon päivätoiminta on kirjannut terveisiä, joita asumisessa olisi otettava huomioon. Kaupungin palvelujen ja ostopalvelujen tason tulisi olla saman tasoisia. Kaupungin yksiköiden henkilöstöä on ohjeistettu, miten henkilöstö voi ilmoittaa palvelun toteutumisen epäkohdista. Valvonnassa on toteutettu myös ristiin valvontaa kaupungin oman ja yksityisten palveluntuottajien välillä.

6. Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman esittely

Helsingin kaupunginkanslian henkilöstöosastolta asiantuntija Kirsti Puronen esitteli Helsingin [kaupungin henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa](#).

Suunnitelman yhtenä painopisteenä on nuorten, maahan muuttaneiden, vammaisten ja osatyökykyisten työllistäminen. Monimuotoisen henkilöstön rekrytointi perustuu henkilön osaamiseen. Henkilöstön tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi kaupunki käyttää rekrytoinnissa anonyymiä rekrytointia tai positiivista erityiskohtelua.

Monimuotoisuutta edistetään myös kesätyöntekijöiden palkkauksessa ja opiskelija-harjoittelijoiden rekrytoinnissa. Lisätään kaupungin toimialojen rekrytoijien tietoisuutta vammaisten ja osatyökykyisten työllistymisen asioista ja puretaan vanhoja käsityksiä. Henkilöstön monimuotoisuutta lisätään ja tuetaan mukaan ottavalla johtamisella ja työkuultuurilla.

Helsingin kaupungin [henkilöstön tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa](#) on aikataulutettu useita eri toimenpiteitä edistää vammaisten ja osatyökykyisten työllistämistä kaupungin tehtäviin vuosina 2022–2023 sekä jatkuvaluonteisesti.

Vammaisneuvosto muistutti, että laajan osaamiskirjon omaavia vammaisia ja osatyökykyisiä työnhakijoita voi työllistää tasapuolisesti moniin eri asiantuntijatehtäviin, sekä myös avustaviin ja suorittaviin tehtäviin. Kaupunki työnantajana voi selvittää ja hankkia työssä tarvittavia apuvälineitä, että työntekijä pystyy suoriutumaan työtehtävästä. Kaupunki kokoaa ohjeistusta esihenkilöille ja rekrytoijille löytää tarvittava tieto helpottamaan työssä pärjäämistä.

7. Tuetun työllistymisen palvelut, Työkykyisempi Stadi – hanke

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palveluista johtava työhönvalmentaja Sami Niemi-Ruuth esitteli kaupungin tuetun työllistymisen palvelua, jossa kaupunki on edelläkävijänä. Tuetussa työllistämässä asiakkaita on vuosittain noin 300, joilla on erilaisia toimintakyvyn rajoitteita. Työhönvalmennuksen päätavoitteena on asiakkaan työllistyminen palkkatyöhön koko- tai osa-aikaisesti, kullekin räätälöidään asiakaslähtöisesti sopiva työ omien voimavarojen mukaan. Asiakkaita tuetaan kaikissa työsuhteen vaiheissa, pitkäaikaisestikin ja sopivaa työtä etsitään aktiivisesti eri työpaikoilta. [Tuetun työllistymisen palvelu ja Työkykyisempi Stadin Jobcenter -esitys](#).

Projektikoordinaattori Krista Markoff esitteli Työkykyisempi Stadi -hanketta, jolla lisätään heikossa työmarkkina-asetuksessa olevien työmarkkinaosallisuutta; kehitetään työkyvyn tukea sekä tuetun työllistymisen menetelmiä. Jobcenter -palvelulla mm. mahdollistetaan työtoiminnan ja tuetun työn yhdistämistä. Jobcenterin keskeisenä tehtävänä on yhdistää osaamisen tilaus ja tarve ihmisiltä löytyvään osaamiseen.

Vammaisneuvosto sai kysymyksiinsä vastauksena, että työllistymisen tuen palvelujen saajissa on maahanmuuttotilanteisia henkilöitä, mutta tuetun työllistämisen asiakkuutta määrittää työllistymistä vaikeuttava toimintakyvyn rajoite. Lisäksi vammaisneuvosto kysyi, voisiko Job centerin kautta työllistyä korkeakoulutettuja

vammaisia tai pitkäaikaissairaita henkilöitä, Krista Markoff vastasi, että mikäli tällaista työtä on tarjolla, niin se on täysin mahdollista.

8. Valmistautuminen apulaispormestareiden vierailuihin kevään kokouksissa kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunnan puheenjohtaja, apulaispormestari Paavo Arhinmäki on osallistumassa 17.5. vammaisneuvoston kokoukseen. Vammaisneuvoston työvaliokunta oli valmistellut apulaispormestareille esitettävistä kysymysten aiheista luonnoksia keskustelun pohjaksi. Vammaisneuvosto kävi keskustelun etukäteen Arhinmäelle esitettävistä ja lähetettävien kysymysten aiheista. Kysymyksiä voi vielä lähettää sähköpostilla ja ilmoittautua kysymysten esittäjäksi puheenjohtaja marja.kaitaniemi(a)gmail.com ja sihteerille tiina.lappalainen(a)hel.fi 2.5. mennessä. Työvaliokunta valmistelee kysymyksiä ja niiden taustatekstejä 3.5. kokouksessa. Kokouksen teemat ja kysymykset on toimitettava apulaispormestarille viimeistään ma 9.5. mennessä.
- o Vammaisneuvosto käy toukokuun kokouksessaan keskustelun kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan puheenjohtaja, apulaispormestari Nasima Razmyarille esitettävistä kysymyksistä. Razmyar on osallistumassa 14.6. vammaisneuvoston kokoukseen.

9. Osallistumiset

Vammaisneuvoston tapaaminen ja keskustelu nuorisoneuvoston kanssa järjestetään ma 23.5. klo 17–19, Oodissa. Kaikkien odotetaan osallistuvan, ilmoittautumiset lomakkeella viimeistään 15.5. mennessä. Nuorisoneuvoston ja -ohjaajien kanssa valmistellaan keskusteluja.

Kysyttiin vammaisneuvoston kiinnostusta osallistua ja ideaa Pride-viikon (27.6.–3.7.) -tilaisuuden suunnitteluun, johon on kysyty myös kolmelta järjestöltä toteuttamisen ideoita.

10. Muut asiat

Sovittiin, että suunnitellaan toteutettavaksi vammaisneuvoston etäkoulutus 2 x kahden tunnin pituisena, ti 6.9. sekä ti 20.9. klo 14.30–16.30.

Kuultiin terveiset vammaisneuvoston teemaryhmien työskentelystä:

- o Esteettömyysteemaryhmä on käynyt lävitse ja kommentoinut suunnittelijoiden kanssa Stansvikin esteettömän uimarannan suunnitelmaa. Jan Huopainen on osallistumassa 4.5. Artic XL-raatiovaunun tutustumistilaisuuteen. Jan Huopainen ja Jari Mönkkönen osallistuvat 4.5. pikaraitiotien Kalasatama-Pasila-alueen esteettömyyden suunnitelmien maastokatselmukseen.
- o Digi-saavutettavuusteemaryhmä valmistelee työvaliokunnalle kannanottoluonnosta koskien konkreettista ehdotusta vammaispalvelujen uusien verkkosivujen selkeyden ja saavutettavuuden kehittämistä.
- o Sote-palvelujen teemaryhmän edustajia on järjestellyt ja osallistunut helsinkiläisten vammais- ja pitkäaikaissairausyhdistysten Yhdistysfoorumin perustaviin kokoontumisiin. Yhdistysfoorumi lisää yhdistysten välistä vuorovaikutusta sekä voi toimia vammaisneuvoston sotejaoksen apuna kaikissa soteen liittyvissä asioissa. Osa yhdistyksistä on sitoutunut toimimaan kokoonkutsujina. Yhdistysfoorumin kutsuu yhdistykset seuraavaan hybriditapaamiseen to 2.6. klo 17.30–19 Helsingin Invalidien yhdistykseen HIY:hyn. Kristiina Karhokselta saa lisätietoja.

11. Tiedotusasiat

Kristiina Karhos kertoi, että Helsinkiin on perustettu helsinkiläisten vammais- ja pitkäaikaissairaiden yhdistysfoorumi, se tukee vammaisneuvoston sote-jaoston työtä.

Apuvälinemessut 2022 (11.–13.5.) yhteydessä Helsingin Messukeskuksessa toteutetaan myös Liikuntamaa, jossa voi tutustua ja kokeilla erilaisia sovellettuihin liikunta- ja urheilulajeihin. Messukeskuksessa järjestetään myös henkilökohtaisen avun -päivät 11.–12.5. sekä henkilökohtaisen avun paraati to 12.5. klo 16–17.30. Vammaisneuvoston jäseniä on aktiivisesti tapahtumien esiintyjänä ja toteuttajina.

Puheenjohtaja Marja Kaitaniemi kertoi, että parhaillaan myös sote-lautakunta oli käsittelemässä henkilökohtaisen avun palveluseteliä koskevaa päätöstä, jonka pohjaehdotuksessa ei huomioida vammaisneuvoston edustusta nostaa enemmän palvelusetelin hintaa. Jäsenet voivat yrittää vaikuttaa edustajiensa kautta asiaan.

12. Seuraava kokous

Vammaisneuvosto kokoontuu seuraavaan kokoukseen ti 17.5.2022. Kokouksessa mm. vierailee apulaispormestari Arhinmäki, joka on Kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunta puheenjohtaja.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Marja Kaitaniemi kiitti kaikkia ja päätti kokouksen klo 16.32.

Vakuudeksi

Marja Kaitaniemi
puheenjohtaja
marja.kaitaniemi(a)gmail.com

Tiina Lappalainen
sihteeri, vammaisasiamies
tiina.lappalainen(a)hel.fi

Liitteet:

- Vammaisneuvoston 15.3. kokouksen [muistio](#)
- Esitys Vammaispalveluiden palveluntuottajien ohjaus, neuvonta ja valvonta
- Esitys henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta
- Esitys Vammaisten tuettu työllistäminen ja Jobcenter
- Kysymysluonnoksia apulaispormestareille keskustelun pohjaksi